

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องกระบวนการสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในจังหวัดสงขลา เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา อธิบาย (Descriptive – Explanatory) โดยมีวิธีการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

จังหวัดสงขลามีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจำนวน 739 กลุ่ม แบ่งเป็น 3 ระดับ (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก 3) ตามเกณฑ์การแบ่งตัวชี้วัดการจัดระดับการพัฒนาออมทรัพย์เพื่อการผลิต กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 การจัดระดับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในจังหวัดสงขลา

อำเภอ	ระดับดี	ระดับปานกลาง	ระดับพอใช้	รวม
สงขลา	8	8	9	25
สิงหนคร	-	4	45	49
สะเดา	6	32	6	44
สะบ้าย้อย	3	10	29	42
นาทวี	8	57	9	74
หาดใหญ่	43	27	-	70
คลองหอยโข่ง	5	11	7	23
บางกล่ำ	18	8	-	26
นาหม่อม	10	4	-	14
รัตภูมิ	29	25	10	63
ควนเนียง	5	12	22	39
จะนะ	42	37	-	79
สทิงพระ	64	1	-	65
เทพา	23	21	2	46
ระโนด	10	43	6	59
กระแสสินธุ์	2	19	-	21
รวม	276	318	145	739

ซึ่งในการเลือกพื้นที่ศึกษาผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำการเลือกพื้นที่ที่จะทำการศึกษาโดยการแบ่งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในจังหวัดสงขลา ออกเป็น 3 กลุ่ม ตามเกณฑ์ของกรมการพัฒนาชุมชน โดยแบ่งออกเป็นระดับดี ระดับพอใช้ ระดับปานกลาง ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{จำนวนกลุ่มในอำเภอที่มีมากที่สุด}-\text{จำนวนกลุ่มในอำเภอที่มีน้อยที่สุด}}{\text{ระดับของกลุ่ม}} \\ &= \frac{79 - 14}{3} \\ &= 21.6 \end{aligned}$$

2. หลังจากนั้นจึงแบ่งอำเภอตามความกว้างของอันตรภาคชั้น ได้ดัง ตาราง 2 ตาราง 2 รายชื่ออำเภอ จำแนกตามจำนวนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่มีในแต่ละอำเภอ

จำนวนกลุ่มออมทรัพย์ที่มีในแต่ละอำเภอ	รายชื่ออำเภอ
60 กลุ่มขึ้นไป	สติงพระ จะนะ รัตภูมิ หาดใหญ่ นาทวี
37 – 59 กลุ่ม	ระโนด เทพา ควนเนียง สะบ้าย้อย สะเดา สิงหนคร
14 – 36 กลุ่ม	กระแสสินธุ์ นาทวี บางกล่ำ คลองหอยโข่ง เมืองสงขลา นาม่อม

3. ผู้วิจัยทำการเลือกตัวอย่างของระดับอำเภอด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และกำหนดเลือก 2 อำเภอ ในแต่ละระดับ จะได้กลุ่มตัวอย่างดัง ตาราง 3

ตาราง 3 ชื่ออำเภอ จำแนกตามสัดส่วน

จำนวนกลุ่มออมทรัพย์ที่มีในแต่ละอำเภอ	ชื่ออำเภอ
60 กลุ่มขึ้นไป	รัตภูมิ หาดใหญ่
37-59 กลุ่ม	สะเดา ควนเนียง
14-36 กลุ่ม	เมืองสงขลา นาม่อม

4. ผู้วิจัยทำการสุ่มเลือกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในแต่ละอำเภอโดยการกำหนดโควตา (Quota Sampling) ขนาดกลุ่มตัวอย่างอำเภอละ 3 กลุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 18 กลุ่ม และ ดำเนินการสุ่มอย่างง่ายแบบไม่ใส่กลับ (Simple Random Sampling without Replacement) ได้กลุ่มพื้นที่เป้าหมาย ดังปรากฏรายละเอียด ตาราง 4

ในกรณีที่บางอำเภอมีกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตไม่ครบทุกระดับ ผู้วิจัยก็จะดำเนินการเลือกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจากระดับที่มีอยู่จริงของอำเภอนั้น เพื่อให้ครบจำนวน อำเภอละ 3 กลุ่ม ซึ่งปรากฏว่า มี 2 อำเภอ คือ อ. นาม่อม และ อ.หาดใหญ่ ที่ไม่กุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในระดับพอใช้ ผู้วิจัยจึงทำการเลือกให้ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้

ตาราง 4 พื้นที่และจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

อำเภอ	ระดับดี	ระดับปานกลาง	ระดับพอใช้
เมืองสงขลา	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หมู่ที่ 6 บ้านบ่อระกำ ต. พะวง	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หมู่ที่ 1 บ้านบางदान ต. เขารูปช้าง	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หมู่ที่ 8 บ้านบ่ออิฐ ต. เกาะแก้ว
นาม่อม	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หมู่ที่ 1 บ้านทุ่งโคมค ต.นาม่อม กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หมู่ที่ 4 บ้านควนจง ต.นาม่อม	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หมู่ที่ 2 บ้านโคกทัง ต. พิจิตร	-
ควนเนียง	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หมู่ที่ 1 บ้านห้วยลึก ต.ห้วยลึก	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หมู่ที่ 2 บ้านสวนออก ต.ห้วย ลึก	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หมู่ที่ 4 บ้านโคกทราย ต.ควนโศ
สะเดา	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หมู่ที่ 6 บ้านควนน้ำลัด ต.สำนักแก้ว	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หมู่ที่ 4 บ้านทับโกบ ต. สำนักขาม	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หมู่ที่ 4 บ้านชายควน ต. ปาดังเบซาร์
รัตภูมิ	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หมู่ 9 บ้านห้วยโอน ต.กำแพงเพชร	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หมู่ 6 บ้านคอกช้าง ต.กำแพงเพชร	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หมู่ที่ 7 บ้านควนนา ต. กำแพงเพชร
หาดใหญ่	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หมู่ที่ 5 บ้านท่านางหอม ต. น้ำน้อย กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตหมู่ที่ 6 บ้านคูเต่า ต. คูเต่า	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หมู่ที่ 6 บ้านทุ่งงาย ต.ทุ่งใหญ่	-

กลุ่มตัวอย่างระดับบุคคล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาดังนี้
เมื่อดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากระดับกลุ่มแล้ว จะดำเนินการเลือกหน่วยตัวอย่าง
ระดับบุคคลต่อไป ซึ่งจำแนก เป็น 2 กลุ่ม คือ

1. คณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ได้ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง
(Purposive Sampling) ประกอบด้วยบุคคล 4 ประเภท คือ

- 1.1 ประธานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
- 1.2 รองประธานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
- 1.3 เลขานุการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
- 1.4 กรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต 3 คน

โดยเลือกตัวแทนจากกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวน 18 กลุ่ม กลุ่ม 6 คน ซึ่งจะ
ได้ตัวแทนกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษามีทั้งหมด จำนวน 108 คน

2. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยบุคคล 3 ประเภท คือ

- 2.1 พัฒนาการประจำตำบลที่รับผิดชอบเรื่องกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มี
ทั้งหมด จำนวน 11 คน
- 2.2 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 11 คน
- 2.3 กำนัน จำนวน 11 คน ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 18 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 51 คน

แบบแผนการวิจัย

การศึกษาเรื่องกระบวนการสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตใน
จังหวัดสงขลา เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา อธิบาย (Descriptive - Explanatory) โดยแบ่งขั้นตอนการ
วิจัยดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Survey) เพื่อนำมาใช้ประกอบใน
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยทำการศึกษาจากรายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความ หนังสือ
วารสาร และสิ่งพิมพ์อื่นๆ
2. การศึกษาวิจัยจากภาคสนาม (Survey) โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) ใช้ศึกษากับคณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต แบ่งแบบสอบถามออกเป็น แบบสอบถามปลายปิดและแบบสอบถามปลายเปิด
 - คำถามปลายปิด ประกอบด้วย
 - ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล มีจำนวน 9 ข้อ
 - ตอนที่ 2 เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในจังหวัดสงขลา มีจำนวน 13 ข้อ สร้างเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ

คำถามเชิงบวก			คำถามเชิงลบ		
4	หมายถึง	มากที่สุด	4	หมายถึง	ไม่มี
3	หมายถึง	มาก	3	หมายถึง	น้อย
2	หมายถึง	ปานกลาง	2	หมายถึง	ปานกลาง
1	หมายถึง	น้อย	1	หมายถึง	มาก
0	หมายถึง	ไม่มี	0	หมายถึง	มากที่สุด

โดยใช้เกณฑ์การประมาณค่าตามแนวคิดของเบส (Best, 1977: 174) ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.68-4.00 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นสูง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.34-2.67 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 0-1.33 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นต่ำ

- ตอนที่ 3 เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์ และวิธีดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มีจำนวน 9 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนน คือ ในแต่ละข้อมี 2 ตัวเลือก ถ้าตอบถูกได้ 1 คะแนน ถ้าเลือกตอบผิดได้ 0 คะแนน แบ่งคะแนนออกเป็น 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การจัดกลุ่ม คือ

$$\begin{aligned}
 \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนกลุ่ม}} \\
 &= \frac{9 - 0}{3} \\
 &= 3
 \end{aligned}$$

ความรู้ความเข้าใจสูง (คะแนนตอบถูกอยู่ในช่วง 7-9)

ความรู้ความเข้าใจปานกลาง (คะแนนตอบถูกอยู่ในช่วง 4-6)

ความรู้ความเข้าใจต่ำ (คะแนนตอบถูกอยู่ในช่วง 1-3)

ตอนที่ 4 เกี่ยวกับกระบวนการสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ในจังหวัดสงขลา มี จำนวน 24 ข้อ สร้างเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่ง ออกเป็น 5 ระดับ

คำถามเชิงบวก			คำถามเชิงลบ		
4	หมายถึง	มากที่สุด	4	หมายถึง	ไม่มี
3	หมายถึง	มาก	3	หมายถึง	น้อย
2	หมายถึง	ปานกลาง	2	หมายถึง	ปานกลาง
1	หมายถึง	น้อย	1	หมายถึง	มาก
0	หมายถึง	ไม่มี	0	หมายถึง	มากที่สุด

โดยใช้เกณฑ์การประมาณค่าตามแนวคิดของเบส (Best, 1977: 174) ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.68-4.00 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นสูง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.34-2.67 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 0-1.33 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นต่ำ

2. การสัมภาษณ์ จะใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต โดยตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับ

2.1 การสนับสนุนของหน่วยงานรัฐ

2.2 ลักษณะของผู้นำกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

2.3 ปัจจัยที่มีส่วนกำหนดต่อความสำเร็จ/ล้มเหลวในการดำเนินงานของกลุ่ม

ออม

ทรัพย์เพื่อการผลิต

2.4 พัฒนาการของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

2.5 การขยายกิจกรรมเครือข่าย

การทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

การทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ได้ทำการทดสอบ ดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม โดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนอบริการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร. อาคม ใจแก้ว และผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทาณี ตระกูลมุกดา เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องความเที่ยงตรงของเนื้อหาและแก้ไข ปรับปรุงให้มีความเที่ยงตรงยิ่งขึ้น

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) การทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการ Try out โดยทำการทดสอบจากเครื่องมือชุดเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างคนละกลุ่มที่จะทำการศึกษา จำนวน 30 ชุด กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา คือ อ.เมือง จ.สงขลา ได้แก่ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านควนหิน จำนวน 6 ชุด อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา ได้แก่ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านแม่เตย จำนวน 6 ชุด กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านหนองจิก จำนวน 6 ชุด อ.สะเดา จ.สงขลา ได้แก่ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านชายควน จำนวน 6 ชุด กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านนา จำนวน 6 ชุด เพื่อตรวจสอบและพิจารณาความรู้ ความเข้าใจในการตอบแบบสอบถามของกลุ่มที่ทำการทดสอบ โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามหาความเชื่อมั่นตามวิธีของ Cronbach ซึ่งวิธีนี้เรียกว่า “ การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient - alpha) ” ที่ยอมรับกันจะต้องไม่ต่ำกว่า 0.70 (วิเชียร เกตุสิงห์, 2530 : 119-120)

ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม มีค่าเท่ากับ 0.81 ซึ่งถือว่าเป็นที่ยอมรับได้ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก 7)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาพื้นที่ที่จะทำการเก็บข้อมูล และทำการนัดหมายกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษาไว้ล่วงหน้า
2. ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้แบบสอบถามที่เตรียมไว้ไปสอบถามกลุ่มตัวอย่าง
3. ตรวจสอบแบบสอบถามในเรื่องของความถูกต้องและความสมบูรณ์
4. นำแบบสอบถามที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูล

5. กรณีการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนเช่นเดียวกับการใช้แบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ ความถี่ และค่าไค-สแควร์ เพื่ออธิบาย ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา ดังนี้

1. หาค่าสัดร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับอธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เช่น เพศ อายุ อาชีพ ระดับรายได้ ศาสนา ระดับการศึกษา และระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics)
2. หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับอธิบายระดับความคิดเห็น
3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยใช้ค่าไค-สแควร์ (Chi - Square)
4. การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการบริหารงาน และแนวทางแก้ไข ปัญหา โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics)

